

Om tydningen yttrar Bugge, *Runverser* s. 183 f.:

»Da jeg ikke kjender nogen paalidelig Tegning af denne Indskrift, kan jeg om den kun fremsette usikre Formodninger. Indskriften synes mig endog lidt mistænkelig.

Begyndelsen synes at mangle. Man kunde tænke sig omtrent følgende: [N. N. **lit at**] **sumur hauka stan** [N. N. **lét at**] **Sumur hogga stæin** »N. N. lod hugge Sten efter Sumar». Jeg tør ikke afgjøre, om Begyndelsen er versificeret. Ordstillingen taler derfor.

Det følgende danner vistnok et Par Verslinjer. **sumir** synes Subjekt. Det er vel Navnet *Sumarr*. Men jeg forstaar ikke Vokalen **i** i anden Stavelse i Nomin., **u** i Accus. Er **sumir** Feil for **sumar**?

tup maa betyde »döde». Det synes at være forkortet skrevet, enten for **tup(i)** = den senere Form *dödhe* Rydq. I, 136, som jeg ellers ikke kan paavise i Runesproget, eller for det sædvanlige (**uarþ**) **tup(r)**.

I **austr** är **r**, ikke **r**, paafaldende; dog jfr **taþr** L. 904.

tuna er efter min Formodning *Dyna* Gen. for **Dynar* (jfr **hena** L. 397), af *Dyn*, *Düna*.

asu synes mig meningslöst. Man kunde derfor heri formode tilsigtet graphisk Omsætning for **usa**, *ósa*, af *óss*, *Munding*. I Oldn. forbindes *i* med Acc. ofte, hvor vi ikke tænke paa en Bevægelse eller Retning til et Sted. Om graphisk Omsætning se Excurs til L. 1307. Versparet tör alltsaa mulig gjengives saaledes:

Sumarr varð dauðr austr A 3, 2 s

i Dyna ósa C 2 'Sumar döde östpaa ved Dünas Udløb'.

Den ovanliga beskaffenheten av ristningen på Sö. 121 Bönestad gör det förklarligt nog, att Bugge finner inskriften litet misstänkt, om ock andra förhållanden i densamma förmå honom att söka tyda den som en äkta runsten från 1000-talet.

Anledning finnes ock att söka tydningen i delvis annan riktning än Bugge. Det synes, som om **sumir: tup** skulle vara en relativsats »som är död» för det vanliga »som var död» och **i tuna: asu** låter som ett motstycke till **i ikuars lip** L. 731, enär **tuna** kan vara gen. sg. av *Tun(n)e*. Något ord, som gäve dat. sg. **asu**, är dock ej känt. Skulle man kunna tänka på ett fsv. **hās*, en motsvarighet till got. *hansa*, f., som just användes om militära enheter (manipel, kohort)?

122. Skresta, Allhelgona sn, Rönö hd.

Pl. 56.

Litteratur: O. Hermelin, Teckning i VHAA:s arkiv; *Runverser* s. 362; Stephens, ONRM III, 355.

Runstenen är rest på samma plats, där den anträffades, norr om Skresta på den skogsås, varöver gamla landsvägen löper, strax väster om landsvägen i en backe, full med gravhögar.

Ämnet är röd gnejs, höjden är 1,94 m, bredden vid foten 1 m, i toppen, tangerande övre slinglinjen 75 cm. Slingans bredd 8—10 cm.

På **s** i 1—10 : **stain: stanr** fortsättes övre staven 2,5 cm och nedre staven 3 cm utöver mellanstrecket, i 10 **r** går bistaven ända intill stavens mitt. I 11—19 **it: histain** måste 11, 14 **i** vara ämnade att vara **a** och en fåra på vänstra sidan om 11 och över 14 sålunda utgöra bistav, jfr 47. Kolon efter 20—25 **raisþi** är svagt men övre punkten klar. I 26—31 **stalfþr** äro bistavarna på 27 **t** helt djupa, på 30 **f** däremot matta. Kolon efter 39—41 **sun** är mycket svagt men övre punkten tydlig. I 42—47 **taupan** är bistaven på 47 **n** mycket svag, men tydlig, mera en fåra än en huggen bistav och bekräftar alltså läsningen av 11, 14 såsom **a**. I 48—53 **oskuþr** saknar 49 **s** mellanstreck. I 54—59 **kiarþi** är 55 **i** felristat till **4**. 60 är ett djupt hugget **t** med vänstra bistaven hälften så lång som den högra men med fåror, som giva runan utseende av **B b**, 61 **r** har svagt böjd bistav, 62 **e** har en stor prick på stavens mitt och är icke **u**. Ordet är sålunda icke **bru**. Innanför slingan

t. v. om foten av 62 **e** tyckas 63—64 **te** stå uppåtgående, de göra nämligen ett bestämt avbrott i stenens blanka yta. Läsningen 60—64 **trete** har även vid förnyad granskning d. 21 juni 1917 visat sig riktig.

Inskriften är följande:

: **stain** : **stanr** : **at** : **hastain** : **raispi** : **stalfr** : **fapir** : **at** : **sun** : **taupan** : **oskuir** : **kiarpi** : **tre** Utom
 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60
 slingan: **te**

Av allitterationer och formulering är klart, att inskriftens förra del är vers, om också mindre väl byggd, i det den jämna versens huvudstav utgöres av andra leden i **hastain** = *Hāstēn*. Det följande är då också vers och **stalfr** felristning för **sialfr** »själ», orsakad av de tre föregående **st**. Inskriften börjar alltså med en halvstrof.

Som inskriftens slutord skulle **bru** »bro» passa väl, om detta ord kunde läsas, vilket icke är möjligt. Väsentligen liktydigt därmed synes 60—64 **trete** kunna vara, om dess senare del fattas som fsv. *tā* (*tā*) n. »väg, gata»; prov. *tā*, en smal väg mellan gårdsgårdar, i vilken bem. ock »ett trångt tä» nämnes i vår gamla bibelöv., 4 M. 22: 24, och dess första led som angivande, att ämnet var av trä, vägen alltså en kavelbro, se om sådana J. Sahlgren, *Forntida vägar* s. 94 f. i UFT. VI, h. XXVI, Upps. 1910. **oskuir** *Asgot* är namnet på fadern, som efter sin avlidne son Hasten lagt kavelbron och rest denna sten och Sö. 123.

Då huvudstaven till den tvåstaviga versen: **stain** : **stanr** är andra leden av **hastain**, är det på grund av denna huvudstavsställning troligt, att andra versen utgöres av **at** : **hastain** : **raispi**, ehuru »reste» är predikat i följande sats, som därjämte utgöres av den tvåstaviga versen **stalfr** : **fapir** med upplösning av andra stavelsen i två korta, och den fyrstaviga versen **at** : **sun** : **taupan**. Den metriska delen av inskriften har alltså varit följande:

Stēn stan(d)r 2-stavig vers
at Hāstēn; rēspi c 1
sialfr fadhir 2-stavig vers med upplösning
at sun dōdhan c 1

Översättning av hela inskriften: »Stenen står efter Hasten, reste den fadern själv efter sin döde son, Asgot gjorde träväg.»

123. Skresta, Allhelgona sn, Rönö hd.

Pl. 57.

Litteratur: se Sö. 122.

Runstenen står rest 30 steg norr om Sö. 122.

Ämnet är grå gnejs, höjden är 1,60 m, bredden vid foten av vänstra sidan 1,10 m, i toppen 50 cm, av högra sidan vid foten 37 cm, i toppen 24 cm.

Runorna, som äro brett huggna och 7—13 cm höga, äro utan slinga ristade längs kanten mellan vänstra och högra sidan, inskriftens början t. v. nedifrån upp, slutet t. h. uppifrån nedåt, och äro följande:

Till vänster: **oskuir** : **rspi** : **stan** : Till höger: **pansi** : **at** : **hastin** :

Översättning: Asgot reste denna sten efter Hasten.